

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 29/2010 vp

**Hallituksen esitys yhteistyöstä ja keskinäisestä
avunannosta tulliasioissa Kosovon kanssa teh-
dyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopi-
muksen lainsäädännön alaan kuuluvien mää-
räysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta**

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä joulukuuta 2010 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa Kosovon kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta (HE 291/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Jere Lumme, valtiovarainministeriö
- poliisitarkastaja Antti Simanainen, sisäasiainministeriö
- tullilylitarkastaja Irene Lahtinen, Tullihallitus.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- ulkoasiainministeriö
- oikeusministeriö
- sisäasiainministeriö, rajavartio-osasto
- tietosuojavaltuutettu.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kosovon kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa kesäkuussa 2010 tehdyn sopimuksen.

Sopimus vastaa pitkälti muita viime vuosina Suomen ja itäisen Euroopan maiden välillä tehtyjä kahdenvälisiä tulliyhteistyösopimuksia, joiden päätarkoituksena on antaa toiselle sopimuspuolelle tietoja tullirikollisuuden torjumiseksi ja tutkimiseksi. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluu sopimuspuolten tulliviranomaisten keskinäinen avunanto tullilainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi ja sen vastaisten tekojen estä-

miseksi, tutkimiseksi ja tällaisia tekoja koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi. Käytännössä kyse on pääasiallisesti pyynnöstä hankittujen tai muutoin tulliviranomaisten hallussa olevien tietojen luovuttamisesta pyynnön esittäneen sopimuspuolen tulliviranomaiselle.

Sopimus tulee voimaan kuudenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet toisilleen diplomaattiteitse suorittaneensa sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta sekä vaihdettavien tietojen salassapidosta. Laki on tarkoi-

tettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanlaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa Kosovon kanssa tehdyn sopimuksen tarkoituksena on parantaa Suomen ja Kosovon välistä yhteistyötä tullirikollisuuden torjunnassa ja tutkinnassa. Niin sanottu Balkanin reitti on merkittävä heroiinin salakuljetusreitti läntisen Euroopan maihin. Balkanin alueen kautta — Kosovo mukaan lukien — suuntautuu myös savukkeiden salakuljetusta Euroopan Unionin alueelle. Eräs ilmennyt rikollisuuden muoto Kosovosta Skandinaviaan on aseiden salakuljetus.

Sopimuksen mukaan sopimusosapuolet antavat toisilleen apua tullilainsäädännön asianmukaisen soveltamisen varmistamiseksi sekä tullilainsäädännön vastaisten tekojen estämiseksi, tutkimiseksi ja mainittuja tekoja koskeviin syytetoimiin ryhtymiseksi. Toimenpiteet tehdään pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen alueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sekä pyynnön vastaanottaneen tullihallinnon toimivallan puitteissa ja käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa. Sopimus sisältää myös määräykset saatujen tietojen ja asiakirjojen käyttämisestä sekä henkilötietojen käsittelystä. Sen sijaan tietojen, asiakirjojen ja ilmoitusten salassapidosta ehdotetaan hallituksen esityksessä säädettäväksi lakiehdotuksessa. Koska Kosovo ei ole Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen (SopS 36/1992) osapuoli, on sopimukseen otettu erillinen liite, joka koskee henkilötietojen suojan peruseriaatteita. Liitteen, joka on erottamaton osa sopimusta, määräykset perustuvat mainitun tietosuojayleissopimuksen 5—11 artikloihin.

Kosovon ja Suomen välillä tehty sopimus vastaa pitkälti Suomen viime vuosina itäisen Euroopan maiden kanssa tekemiä tulliyhteistyöso-

pimuksia. Kolmansien maiden kanssa tehtävät sopimukset ovat tärkeitä tullirikosten torjunnassa senkin vuoksi, etteivät unionin jäsenmaiden välillä sovellettavat oikeudelliset instrumentit sovellu yhteistyöhön unionin ulkopuolisten maiden kanssa. Mainittakoon, että Suomi oli ensimmäinen valtio, jonka kanssa Kosovo käynnisti neuvottelut tulliyhteistyösopimuksen solmimiseksi. Sittenkin Kosovo on solminut vastaavia sopimuksia myös muiden valtioiden kanssa.

Suomen ja Kosovon välillä tehdyn sopimuksen 8 artikla sisältää määräyksiä valvotusta läpilaskusta. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, ettei valvottua läpilaskua ole pidetty pakkokeinona, jonka käyttäminen edellyttäisi kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994) mukaan kaksoisrangaistavuuden vaatimusta. Eduskunnan käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen HE 222/2010 vp esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön uudistamisesta sisältyy ehdotus pakkokeinolakiin otettaviksi uusiksi säännöksiksi valvotusta läpilaskusta. Ehdotettujen uusien säännösten mukaan valvottu läpilasku olisi pakkokeino, jolloin kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettu laki edellyttää kaksoisrangaistavuuden vaatimusta sen käyttämisessä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2010 Suomen tasavallan hallituksen ja Kosovon tasavallan hallituksen välisestä yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta tulliasioissa tehdyn sopimuksen hyväksymistä sekä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 13 päivänä tammikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Antti Rantakangas /kesk	Oiva Kaltiokumpu /kesk
jäs.	Marko Asell /sd	Outi Mäkelä /kok
	Thomas Blomqvist /r	Petri Pihlajaniemi /kok
	Maarit Feldt-Ranta /sd	Raimo Piirainen /sd
	Juha Hakola /kok	Lenita Toivakka /kok
	Rakel Hiltunen /sd	Unto Valpas /vas
	Heli Järvinen /vihr	vjäs. Lasse Hautala /kesk
	Pietari Jääskeläinen /ps	Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.